

THEMA 05 TECHNOLOGIE ALS BEMIDDELAAR: OVER DE ROL VAN TECHNOLOGIE IN KENNIS, MORAAAL EN METAFYSICA

Spreker: prof. dr. Peter-Paul Verbeek (Enschede)

In deze lezing worden de hoofdlijnen geschetst van een vijfjarig techniekfilosofisch onderzoeksproject dat aan de Universiteit Twente wordt uitgevoerd door een groep van 6 mensen, met als doel tot een theorie van 'technologische mediatie' te komen. Vaak worden mens en technologie in twee verschillende domeinen van de werkelijkheid ondergebracht. Technologie hoort in de wereld van de dode objecten en de materie, terwijl mensen in het domein van de subjecten en de cultuur thuishoren. Vanuit de mediatietheorie, een fenomenologisch georiënteerde benadering binnen de techniekfilosofie, is dat echter een inadequaat beeld. Technologie staat niet tegenover de mens, maar is onderdeel van de relaties tussen mens en wereld. Door technologie op te vatten als medium, wordt het mogelijk een aantal kerngebieden van de filosofie opnieuw te doordenken. In deze lezing zal dat gebeuren vanuit de drie vragen die volgens Kant de kern van de filosofie vormen: wat kan ik kennen, wat moet ik doen en wat mag ik hopen? Technologieën spelen een bemiddelende rol in de waarnemingen van wetenschappers, waardoor ze mede vormgeven aan kennis. Ook belichamen en beïnvloeden ze normatieve kaders, waardoor we niet alleen een ethische dimensie aan technologie moeten toekennen maar ook een technologische dimensie aan de ethiek. Tenslotte vergt technologie dat we de gevestigde metafysische kaders opnieuw doordenken: het subject-objectonderscheid moet worden herijkt. Daarnaast is het zaak om de rol van technologie in religie te onderzoeken: in plaats van technologie tegenover religie te plaatsen, wordt onderzocht hoe ook religieuze beelden, praktijken en ervaringen technologisch bemiddeld zijn.

Literatuur:

Peter-Paul Verbeek, *Op de vleugels van Icarus. Hoe techniek en moraal met elkaar meebewegen*, Uitgeverij Lemniscaat, Rotterdam 2014. Isbn 978 90 4770 6304

Zie website: <http://www.ethics.be/ethics/viewpic.php?LAN=N&TABLE=EP&ID=981>

Of anders: http://www.utwente.nl/gw/wijsb/organization/verbeek/Verbeek_WijsgPersp.pdf

Prof. dr. Peter-Paul Verbeek (1970) is hoogleraar Filosofie van Mens en Techniek en voorzitter van de Vakgroep Wijsbegeerte aan de Universiteit Twente. Hij is president van de *Society for Philosophy and Technology* en lid van de Raad voor Geesteswetenschappen. Tevens is hij lid van de wetenschappelijke redactieraad van het tijdschrift *Philosophy & Technology* en redacteur van *Tijdschrift voor Filosofie* en *SATS. Journal for Northern Philosophy*.

Verbeeks onderzoek richt zich op de relaties tussen mens en technologie, om daarmee bij te dragen aan filosofische theorievorming, ethische reflectie, en technologische ontwerp практиjken. In 2014 ontving hij een VICI premie om een theorie te ontwikkelen over de rol van technologie in kennis, moraal en metafysica. In 2008 ontving hij een VIDI premie voor onderzoek naar de vervagende grens tussen mens en technologie; in 2004 een VENI subsidie om de morele lading van technologie te onderzoeken. Hij publiceerde onder andere *Moralizing Technology: Understanding and Designing the Morality of Things* (University of Chicago Press 2011) en *What Things Do: Philosophical Reflections on Technology, Agency, and Design* (Penn State University Press 2005). In het Nederlands verschenen *Op de vleugels van Icarus* (Lemniscaat, 2014), *De Grens van de Mens* (Lemniscaat, 2011) en *De Daadkracht der Dingen* (Boom, 2000).

Zie verder zijn website: www.ppverbeek.nl

Aantal avonden	1
Plaats	Augustinianum, van Wassenhovestraat 26, Eindhoven
Tijd	20.00 – 22.00 uur
Datum	13 januari 2015
Kosten	€ 7,50